

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJU

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽEF GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

ZA USAKO CENO

Naš Gregorčič je zapel tisto znano: »Ne plaši se boja, ne straši se znoja, saj moško dejanje krepuje moža, a pokoj mu zdrave moči pokonča, dejanje ti ljubi in boj se pokoja...«

Prav kakor bi bil mož v preroškem duhu gledal tiste malodušne junake, ki ob vsaki nezgodi in nepriliki izgube moč in pogum, da na že začetem potu obnemorejo in omahnejo. Zakaj bi moral izgubiti glavo, če butajo vate udarci usode! Res je, da morajo nekateri ljudje prestati hude borbe in udarce na potih skozi življenje; vedno nove zapreke jim ovirajo pot do zaželjenega cilja. Zija jim — po Prešernovo povedano — nasproti globoke brezdne brez vse rešnje poti... Ali ravno takim še prav posebno govori naš Zveličar svojo veličastno besedo o tistih, ki bodo do konca stanovitni. In njegov apostol nas opozarja, da nismo sami na tem potu, naši po svetu razkropljeni bratje da so v istem trpljenju...

Kolikrat se je zadnje čase pripetilo: zaradi svojega prepričanja si prišel ob službo, gonili so te po ječah, izpostavljen si bil javnemu zasmehovanju, obdolžili so te, da si sovražnik države in javnega reda...

Hudo je izgubiti službo. Težek je ta udarec. Morebiti je marsikoga gnal do obupa. Toda čemu? Ali ni zate nobene druge službe na svetu? Kaj pa ti veš, kakšne namene ima Bog s teboj, če te sredi tvojega, od tebe začrtanega življenjskega pota naenkrat ustavi in te zapelje v popolnoma druge, nenameravane razmere? Ali ni ribič sv. Peter zaslišal iz Kristusovih ust besede: »Poslej boš ljudi lovil!« Ali pa znani sv. Ignacij iz Lojole? Viteški častnik kraljeve armade s krasno prihodnostjo — pa postane nena doma vse drugačno orodje v rokah božje previdnosti...

Ali pa drug primer. Oče namerava dati fantu posestvo. Ves vesel gre fant in pove to besedo svoji že davno oboževani izvoljenki. Ona ga pa zavrne: »Ne morem biti tvoja.« Vzrok naj bo tak ali tak: izbrala si je že morda drugega viteza, morebiti hre-

peni po samostanski celici. Moderni junaki gledajo po strupu, segajo za revolver, gredo v vodo hladit svojo bolezen, četudi niso sicer v nobeni zvezi z znanim župnikom Knajpom. Ali res ni na tem božjem svetu nobenega dekleta več?

Več bo vreden tvoj pogum kakor pa tvoja potrnost in obupanost.

Znani rimski vojskovodja se je prepeljal v Afriko. Komaj je stopil na suho, ga je že čakala prva nezgoda: spotaknil se je in padel po tleh. Njegovo spremstvo je že videlo v tem dejanju znamenje nesreče in neuspeha. Cezar sam pa ni izgubil glave. Mirno je razprostrl svoji roki v objem in ves navdušen je zaklical:

Ne gre vse po sreči

Morebiti mi ugovarjaš, da ni res, kar sem zapisal. Nesreča potare vsakega človeka, tako bi mi rad dopovedal, če mu gre pa vse po sreči, to ga pa dviga in vodi do vedno novih uspehov. Saj nikakor ne trdim, da moraš priti do svojega cilja edino le preko samih neuspehov, ker vem, da bi to nekaterega potrlo in mu vzelo vse veselje do dela. Vem pa tudi, da navadno še več škoduje, če jih svet le hvali in pretirano v zvezde kuje.

»Pravijo, da naš v šoli vse zna,« se ponašajo nekaterikrat starši s svojimi otroci in gledajo v ubogem šolarčku že učenjaka, kateremu bi pokojni velikan učenosti med nami, naš Matija Čop ne bil vreden odvezati jermena od čevljev. Tako pretirano hvalisanje zapelje mladega učenca nekaterikrat na napačno pot. Kdo pa naj uči njega, ki več ve kot njegov učitelj, ki vse bolje zna kot njegov katehet in veroučitelj!

Že v šoli imam vedno strah pred takimi-le, ki »vse znajo«, še bolj zoprni so mi taki tiči v javnem življenju. Zakaj navadno se pokaže, da tisti, ki vse ve in zna, navadno nič ne zna. Silno dolg jezik ima, naprej in nazaj vse presodi in obklepeta, potem smo pa z njegovo učenostjo pre-

»Objemam te, Afrika!« Kar je bilo drugim znamenje pogube in nesreče, to je Cezar izrabil za podlago novim zmagam in uspehom.

Zelo nespametna je beseda, ki jo neštetokrat slišimo iz ust naših skrbnih očetov in dobrih mamic: »Nočem, da bi moji otroci toliko trpeli, kolikor sem moral jaz.« Pa jim skušajo na vse mogoče načine odpreti vse mogoče vire in pota, ki naj bi držali naravnost do sreče.

Ne bilo bi dobro za vodo, če bi se iz vsakega ribjega jajca izlegla riba, za polje bi ne bilo dobro, če bi vse žito ostalo spet v zemlji in za človeka bi ne bilo zdravo, če bi mu šlo vse samo po sreči. Nesreča naredi človeka ponižnega, če nam gre vse po sreči, pa postanemo čez vse mere ošabni. Langerholc.

cej pri kraju. Navedem naj na tem mestu en slučaj iz našega podeželskega društvenega življenja. Začela se je sezona za predstave. Režiser predloži več iger vsakovrstne vsebine. Pa se eden takihle vaških učenjakov, ki hočejo imeti vedno in povsod prvo besedo, oglasi: »Te-le igre pa pri nas že ne bomo igrali!« — »Pa zakaj bi je ne?« — »Ni nič vredna.« — »Pa kako veš, da ni nič vredna? Ali si jo že kdaj bral, ali si jo videl morda igrati?« — »Ne. Ampak samo, da sem videl knjigo, pa že vem, da ni zanič.« — »Potem si pa res nenavadno nadarjen človek. Takih je pa malo.« — »Mislim, da!« — In niso igrali te igre v takratni sezoni. Režiser jo je shranil, zavil jo je v nov papir in jo naslednje leto spet predložil. Igrali so jo z izvrstnim uspehom. In vpraševali so, zakaj je že prej nismo igrali. Najbolj glasen je bil seveda znani »učenjake«. Pa je zvedel, da je to tista igra, ki jo je on lansko leto obsodil, da ni nič vredna. Povesil se mu je nos in tiho je bil.

»Vse znam! Vse vem! Mene ne bo nihče učil!« Kako netečno se slišijo takele besede iz ust človeka, ki je komaj prestokal domačo vaško šolo in potem še pogledal malo po svetu.

Kako vse drugače se izražajo možje, ki so res učenjaki in je njih ime slavno v zgodovini vseh časov! Samo nekaj primerov! Svetovno znani naravoslovec Newton piše sam o sebi: »Kaj misli svet o mojem delovanju, ne vem. Meni samemu se pa dozdeva, ko premišljujem svoje znanstveno dejanje in nehanje, da sem kakor otrok, ki sedi ob morju in se tam igra: morebiti sem res včasih zasledil kak lepše pisan kamen, morebiti kako lepšo živalico kakor moji tovariši, a morje resnice mi je ostalo še vedno prikrito.« Ko bi tisti, ki vedno »vse vedo«, vedeli, kako vse drugače se je v svoji skromnosti izrazil o sebi in o svojem znanju veliki angleški učenjak in pisatelj Valter Skot! »Skozi vse moje življenje me je vedno mučila in ovirala moja nevednost.«

Za vse čase bo ostalo resnično: Čim več kdo ve in zna, tem bolj je ponižen in skromen. Vpijejo in zadirajo se samo tisti, ki ne vedo, kako bi svojo nevednost zakrili. Ni zastoj trdil že stari Sokrat, da je največja modrost, če vemo, da nič ne vemo.

Prav podobno je s tistimi, ki vidi-jo svojo srečo v velikosti in obsežnosti svojega posestva in svoje zemlje. In zato, ker so veliki posestniki ali pa vsaj sinovi takih posestnikov, potem so prepričani, da mora vesoljni svet tako plesati, kakor mu oni godejo.

Mladi Alkibiad, Sokratov učenec, se je nekoč vpričo svojega učitelja bahal, kakšna posestva ima tam v bližini Aten. Sokrat vzame v roke velik zemljevid in pravi svojemu učencu: »Pokaži mi no, kje je Azija?« — Alkibiad mu jo pokaže. — »Dobro! Pokaži mi pa sedaj, kje je Grčija?« — Alkibiad mu jo točno pokaže. Ali kako majhna je bila Grčija v primeri z Azijo! — »Pokaži mi dalje,« nadaljuje Sokrat, »kje je v Grčiji Peloponez?« — Alkibiad ga je našel, pa že komaj. — Sokrat pa še pritiska: »Sedaj mi pa še pokaži, kje je Atika?« Komaj drobna pičica je bila Atika, domovina obeh teh mož, tam na zemljevidu. Sokrat pa še nadaljuje: »In sedaj mi še pokaži svoja obširna posestva!« — Teh pa že kar ni bilo več mogoče videti.

Tako je, dragi moj! Nikar ne misli, da je vse tvoje, če imaš nekaj zemlje več kakor drugi in nikar ne govori, da ti vse veš in znaš, ko vendar možje svetovnega slovesa in obsežnega znanja priznavajo, da je vse njihovo znanje le kakor drobno peščeno zrnce tam ob morskem obrežju. Zato si pa tudi ti nikar ne domišljuj, da sta ti in tvoje znanje in tvoje bogastvo središče, okrog katerega naj se suče vesoljni svet!

Langerholc.

Delavska stran

Kaj je prav za prav socializem?

Slovníčar Breznik nam pove, da je beseda koža prvotno pomenila kozjo kožo. Toda zdaj pomeni kožo sploh in na kozjo kožo pri tem nihče ne misli.

Beseda socializem je v prvem času pomenila vsako izboljšavanje socialne bede s socialnimi uredbami. Toda zdaj pomeni neki čisto določen socialen nauk in ta je slab.

Da bi tiste, ki ne vedo, kaj je socializem in da je slaba stvar, obvaroval velike nevarnosti, je Pij XI. v okrožnici »Quadragesimo anno« pojem socializma točno določil in socializem nedvoumno obsodil.

Bistvo socializma

Kaj je torej socializem?

Socializem je nauk, ki ima za najvišji namen človeške družbe zgolj človekovo udobnost.

Socializem torej pravega najvišjega cilja, ki je slava božja in večna sreča človekova, ali sploh ne pozna ali pa ga popolnoma prezira. Pozna samo »raj na zemlji«, nebes noče poznati.

Posledice

To je težka zmeta. Iz te težke zmote pa izvirajo druge težke zmote in hude posledice za človeka in za družbo. Socializem ne more ostati samo teorija, ampak nujno kviri prakso in življenje.

Ker se socializem pri vladanju družbe na Boga sploh ne ozira, zato se tudi ne meni za resnico, da je vsa oblast od Boga in da sme ukazovati človeku le, kolikor je od Boga pooblaščen. Zato socializem uničuje pravo svobodo poedincev, ruši pa tudi državno in sploh vsako avtoriteto, ker ji jemlje najmočnejšo oporo — božje pooblaščenje. Tako vodi socializem množice v brezupno suženjstvo, oblastnike pa naredi za brezsrčne tirane, ki pogazijo vse pravice, vsako svobodo.

Končno mora socializem spraviti vso družbo in vse življenje v strašen nered in privedi človeštvo v krize, ki bodo vse hujše, kot so današnje. Današnje krize so namreč porojene iz liberalizma. Socializem pa je vse hujša zmeta, kakor je bil liberalizem, saj je liberalizem človeku vsaj svobodo pustil in ga imel za osebo in ne le za neko višjo žival kot socializem. Zato morajo tudi posledice socializma biti težje.

Po vsem, kar smo povedali, je jasno, da je socializem veri sovražen in da ga Cerkev mora obsoditi.

Usoda socializma

Ker je socializem zmeta, zato je nujno, da se bo zgradba, ki je zgrajena na njegovih načelih, porušila. Ker ima »socializem kakor vsaka zmeta nekaj resnice v sebi — česar papeži nikdar niso zanikavali«, — zato daje ta resnica njegovi stavbi toliko moči, da nekaj časa vzdrži. Ker pa je zmotno bistvo socializma samo, zato je neizogibno zapisan propadu in ne more mu pomagati nobeno popravljanje in nobena reforma.

Zrušiti se bo moral, kakor se zruši zgradba, ki njeni graditelji niso vpoštevali dejstev.

Tako se pred našimi očmi ruši v težkih krizah liberalizem, ki je še pred desetletji opajal vse narode z obljubami o sreči in vesoljnem blagostanju in se zmagoslavno rogala vsem, ki so napovedovali njegovo zrušenje. Zdaj pa se komaj še kdo upa reči zanj kako besedo.

Tudi ruski socializem — komunizem bo deležen iste usode. Zdaj še opaja nepoučene množice z mamljivimi obljubami, a sledilo bo iztreznjenje in kruto razočaranje, kakor pri liberalizmu. Vsi njegovi tehnični, militaristični in drugi podvigi mu ne bodo mogli pomagati — kajti on zida na pesek.

Preko vseh sprememb in malodušnosti pa bo ostala Ona, ki je zidana na skalo, to je Cerkev!

(»Mi mladi borci«, 30.)

Dva znaka ZZZ, po katerih se loči ZZZ od drugih strokovnih organizacij: 1. prava načela, 2. uspešna borba za pravice svojih članov.

Krščanski delavec spada v vrste Zveze združenih delavcev!

Delavec (delavka), ki se organizira v ZZZ, ostane v slovenskem katoliškem občestvu in tvori bistven del tega občestva.

Krščanske delavke! Vaše mesto je v Zvezi združenih delavcev!

Stavbinski delavci v Komendi so izstopili iz JSZ in vstopili v ZZZ!

»Slovenec«, »Domoljub«, »Gorenjec« podpirajo ZZZ!

Dekliški list »Vigred« vabi Vigrednice v ZZZ!

Fantovski list »Kres« priporoča ZZZ!

»Delavska fronta« je glasilo slovenskega katoliškega delavstva!

Zveza združenih delavcev

Stavbinci v Komendi prestopili v ZZZ

1. novembra se je izvršil v Komendi važen dogodek v katoliškem slovenskem delavskem gibanju. Kakor smo svojčas brali v »Delavski pravici«, se je pri podjetju Belcijan Boštjan osnovala letos poleti nova skupina JSZ. Delavstvo te starodavne župnije in njene okolice se pa radi svojega zdravega pojmovanja katoliškega javnega življenja ni čutilo zadovoljno v občestvu JSZ. Mnogi so imeli priliko opaziti, da so zašli nekam, kamor pristni Komenčani ne spadajo. Skrbno so zasledovali novo krščansko delavsko gibanje v Sloveniji pod streho mlade ZZZ (Zveze združenih delavcev). Ob koncu meseca oktobra so prišli na jasno. Odločili so se, da izstopijo iz Jugoslovanske strokovne zveze in pristopijo v ZZZ. Sestanek, ki ga je sklicala JSZ za 1. november, so odpovedali in sklicali za isti dan, na istem prostoru in v istem času sestanek ZZZ. Na sestanku sta tovariša Pirih iz centrale objasnila smernice ZZZ. Tovariš Osolnik iz Domžal je poročal, da se je pri podjetju Vrečar v Domžalah letos poleti osnovala organizacija ZZZ. Delavstvo je z organizacijo v vsakem oziru zadovoljno. Pokazal je tudi na uspeh, ki ga je dosegla organizacija. Poudaril je, da slovensko katoliško delavstvo spada samo v to novo organizacijo. Navzoči so podpisali pristopnice za ZZZ. Izvolil se je pripravljalni odbor za ustanovitev nove podružnice ZZZ. Odbor je v glavnem isti, kot je bil pri JSZ: predsednik Zobavnik Franc, tajnik Belcijan Lojze, blagajnik Bigles Kristijan ter 3 odborniki. Takoj na sestanku so se podpisali predlagatelji za nova pravila. Prepričani smo, da bo mlada komenska podružnica ena najagilnejših, ki bo zbrala vse zavedno slovensko katoliško delavstvo iz župnije in okolice v svoje vrste. Stala bo trdno na braniku krščanskih in slovenskih idej ter odločno zastopala delavske interese.

Dogodek v Komendi — prestop stavbincev iz Jugoslovanske strokovne zveze v Zvezo združenih delavcev — je vsekakor večjega pomena, kakor bi se pa na prvi pogled zdelo. Ta prestop se ne da izraziti samo s številkami, češ da je iz JSZ izstopilo toliko in toliko delavcev ter da jih je ravno toliko vstopilo v ZZZ. Ta prestop pomeni več. Ta prestop pomeni pristnega katoliškega slovenskega duha komenskih delavcev. Pravi Komenčan ne spada v družčino, ki ni stoddstotno katoliška in ni stoddstotno slovenska. Pri ognjišču socializma, in čeprav krščansko pobarvanega, se on ne more ogreti. Pri tem ognjišču ga ali zebe ali ga pa peče; prijetno mu tu ni.

Povdariti moramo, da je pravi duh komenskega delavstva hitro opazil

nevarnost. V družčini JSZ so opazali stvari, ki jih v večletnem sporu ni opazil dosedaj še nobeden! Tudi naglo odločitev Komenčanov moramo pohvaliti. Iz nezdravega okolja takoj ven! Nezdrava pokrajina slabo vpliva tudi na zdravje močnega hrusta, zato velja načelo: hitro se umakni, da ne zboliš, da ti sovražni bacili ne začno glodati dragocenega zdravja! Čemu tratiti borbene moči proti sovražniku okolja, ako se lahko

Nova Podružnica ZZZ v Mengšu

V nedeljo, dne 8. novembra se je vršil v Mengšu občni zbor ZZZ. Nova podružnica je sad večtedenske smotrne notranje priprave. Vse je šlo po skrbno pripravljenih načrtih. Občni zbor je pa začetek zunanjega dela!

Mengeška Podružnica ZZZ bo brezdvoma ena najagilnejših podružnic naše nove krščanske strokovne organizacije. Slovenski katoliški pokret najde že od nekda v Mengšu plodovita tla. Mogočni cerkveni stolp je le zunanji znak mengeške katoliške in slovenske moči. Le pomislimo na letošnje mengeške važne dogodke: predvsem na prekrasni slovenski tabor meseca junija. Mengeška organizacijska sposobnost in požrtvovalnost se je ob tej priliki tako izkazala, da

Podružnica ZZZ v Grobljah. Kakor smo že zadnjič napovedali, je naša podružnica priredila v nedeljo, dne 11. oktobra za člane proslavo v spomin velikega delavskega voditelja dr. J. Ev. Kreka. Predsednik tovariš Povšič je pozdravil članstvo in goste. Tovariš akademik Pirih je nato v lepem govoru proslavljal velikega slovenskega socialnega delavca dr. Kreka. Pevski zbor je zapel dve pesmi, nato je pa sledil film »Metropolis«. Za zaključek smo vsi zapeli »Povsod Boga!« — Teden pozneje, v nedeljo, dne 19. oktobra je naša podružnica skupaj s tukajšnjim prosvetnim društvom priredila isto proslavo za širše občinstvo. Na sporodu prireditve (ob pol 4 popoldne v Društvenem domu) je bilo petje (2 pesmi, mešan zbor), govor tovariša Fr. Baša, uradnika OUZZ o dr. Kreku, nato pa igra iz španskega življenja. Vse točke so bile skrbno pripravljene in jako dobro podane. Občinstvo je bilo s prireditvijo nad vse zadovoljno. Delavstvo naše podružnice se je tako jako primerno oddolžilo spominu na ustanovitelja krščanskega delavskega gibanja na Slovenskem.

umakneš in porabljaš sile za druge koristnejše namene.

V organizatoričnem in gmotnem oziru so Komenčani napravili posrečen korak. Ustvarili so pokrajinsko stavbinsko centralo. Vsi pošteni stavbinci — in upamo, da drugačnih pri nas nimamo — naj se združijo v močno celoto. Tako bodo najhitreje in najlažje dosegli ozdravljenje nezdravih razmer v stavbinski stroki. Vsa številna poštena katoliška javnost bo njihov pokret podpirala. Zato velja klic komenskih stavbincev vsem stavbincem v kamniškem srezu: Pristopite k naši Zvezi združenih delavcev vsi stavbinci ne samo radi naše načelne jasnosti, ampak tudi radi svoje koristi!

je šel glas o njej po celi državi. Svojo slovensko in katoliško zavednost je pokazal Mengeš pri občinskih volitvah! Koliko občin se more ponasati s takim izidom kot Mengeš!? Zdi se da bi v Mengšu nekaj manjkalo, ako ne bi bilo v njem zdravega slovenskega delavskega pokreta. Z ustanovitvijo Podružnice ZZZ je končno še to izvršeno. Nova podružnica naj združi vse številno zavedno delavstvo v mogočno organizacijo, ki naj hodi po tradicionalnih slovenskih katoliških potih ter nudi številnim delavcem in delavkam vso zaščito in jim pribori vse pravice, ki jim gredo! Mengeški delavec in mengeška delavka spadata edino v Podružnico Zveze združenih delavcev v Mengšu!

Utihnili so. Kakor smo že zadnjič poročali, so nekateri člani neke druge organizacije v tovarni v Jaršah hoteli z izmišljenimi govoricami kvarno vplivati na naše člane iz te tovarne. Kakor povsod, ima tudi tu laž in neumnost kratke noge. V zadnjem času so ti nesocialni usteži utihnili. To je vsekakor edino pametno, kajti če bi kdo predolgo kazal dolg jezik, bi se mu lahko zgodilo, da bi s kleščami zgrabili zanj. Veliko pametnejše je in za delavstvo koristnejše, če vlada po podjetjih med delavstvom sloga ali vsaj medsebojno spoštovanje.

Članski sestanek Podružnice ZZZ v Grobljah za mesec november je v nedeljo, dne 8. nov. ob 5 popoldne v društveni dvorani v Mengšu.

ZZZ registrirana pri Delavski zbornici. Ker je Delavska zbornica čisto protizakonito odklonila (pred meseci) vpis ZZZ v Delavsko zbornico, se je ZZZ pritožila na ministrstvo. Ministrstvo je pritožbi ugodilo in socialisti vseh barv, ki so dosedaj gospodarili v zbornici, so osramočeni morali sprejeti ZZZ v register. Vsa javnost odobrava odločen nastop ministrstva.

Z našega razgledišča

KAMNIK. V nedeljo 8. novembra bo v Kamniškem domu občni zbor Vincencijske konference. Upamo na veliko udeležbo.

»Detektiv Megla« je ime politični satiri pisatelja Jožeta Kranjca, ki smo jo videli 24. in 25. septembra na odru Kamniškega doma. Bila je to otvoritvena predstava Društva »Kamnik«. Igralci, skoro vsi že znani delavci kamniške Prosvete. Igra je zahtevala od igralcev več kot bi kdo mislil, ki igro površno prebere, je to izrazita karakterna igra. Izbira igralcev za posamezne vloge je bila posrečena, posebno Petrač. škoda, da ni bila igra bolje preštudirana. Dvorana je bila sicer obakrat zasedena skoro vsa, vendar je radi okoliških prireditelj in tombole v Kamniku obisk zelo trpel. Reklama je bila za to igro odlična. Sposobnim in navdušenim članom dramskega odseka svetujemo, da se lotijo tudi česa težjega, hvaležni jim bomo.

Dekliški krožek Društva »Kamnik«, ki je lansko leto pokazal mnogo življenja, je začel zopet z delom. Zbirajo se ob torkih zvečer v kaplanijski dvorani. Vabljeni vsa v Društvu včlanjena dekleta, ki so vneta za katoliško prosveto.

Mladinska zveza JSZ bo predvajala v soboto 7. in v nedeljo 8. novembra na odru Kamniškega doma silno lepo socialno igro »Boštjan iz predmestja«. Za igro vlada precej zanimanja, saj je snov zajeta iz modernega življenja, pa tudi novi igralci se bodo pokazali.

STRANJE pri Kamniku. Zadnje čase je pogorelo v naši bližini par delavskih ozir. pastirskih koč. Za vernih duš dan so bili grobovi kar lepo okrašeni, kljub temu, da sta slana in zgodnji sneg dokaj cvetja zamorila. Če bi si nekateri dali še to dopovedati, naj bodo vsi grobovi lepo v vrsti in enakomernega obsega. Zelo smo pa pogrešali petja na pokopališču...

NEVLJE. Na prisrčen in ganljiv način se je v nedeljo 25. oktobra poslovila neveljska fara od župnika g. Leopolda Riharja, ki po 38 letih dušnopastirskega delovanja odhaja v pokoj. Dopoldne je bila v cerkvi slovesna sv. maša, pri kateri so skoro vsi farani pristopili k sv. obhajilu, popoldne pa so se zbrali v dvorani prosvetnega doma, kjer se je najprej poslovila od dobrega gosp. župnika šolska mladina, potem pa dekliška in fantovska Marijina družba. P. Evstahij Berlec je v verzih počastil delo in trud g. župnika Riharja, ki ni bil samo goreč

dušni pastir, ampak tudi vnet pospeševalatelj cerkvenega petja in prosvete, saj je pred vojsko dal na svoje stroške zgraditi prosvetno dvorano. Občina Nevlje ga je že ob 25 letnici župnikovanja imenovala za častnega občana. V imenu občine je izrekel besede slovesa župan g. Nande Novak, h kuncu pa še 82 letni posestnik Jakob Virjent, ki je pred 38 leti pozdravil g. župnika ob prihodu v Nevlje. S solznimi očmi so se farani poslovili od svojega dobrega dušnega pastirja.

Prav lep sprejem smo pripravili svojemu novemu župniku g. Vilfanu Janezu, ki je služboval dosedaj v Polhovemgradu. Postavili smo štiri slavoloke s primernimi napismi. Do 25 metrov visoki mlaji so bili oviti z zelenjem. Tudi cerkev je bila izredno lepo okrašena. V družbi 6 duhovnikov in petnajst mož in fantov je prišel gosp. župnik v Nevlje 29. oktobra. Strelji so naznanili njegov prihod. Pri vходу v vas ga je pričakala velika množica župljanov. Pozdravil je novega g. župnika kamniški g. dekan, nato župan g. Nande Novak, šolska deklica in zastopniki cerkvenih organizacij in gasilnega društva. Navzoča je bila tudi šolska mladina pod vodstvom g. upravitelja in gdč. učiteljice. Lepo petje v cerkvi je pozdravilo g. župnika, ki je po kratkem na-

Kraljevski grad v Santanderju

Kdor pozna blaženo obalo Biskajskega zaliva in ob vznožju Kantabrijskega pogorja, je pač z bridkimi občutki bral poročila o krvavih bitkah za baskiška mesta severne Španije. Saj ima vsako baskiško mesto svoje lepote, svoje posebnosti. — S a n S e b a s t i a n, elegantno morskopaljšče, kjer so bivali večinoma člani španske vlade in madridski plemiči, je velemesto v malem, imelo je 75.000 prebivalcev in je zdaj radi puščena rdečih pač največ trpelo. Zato je razumljivo, da Baski nočejo, da bi doletela ista usoda lepo, ponosno mesto B i l b a o, ki je bogato tvorniško in trgovsko mesto, ki ima tudi svoj dragulj — in sicer prekrasno kraljevsko palačo ob morju, Palacio de la Magdalena.

S a n t a n d e r je ljubko mesto, ki je radi prostorne luke videti večje, kot je (83.000 prebivalcev). Glavna cesta, Paseo del Pereda, se more kosati z raznimi sprehajališči svetovnih mest. Seveda ima tudi Santander, ko vsa španska mesta, zanimive srednjeveške stavbe in veliko areno, kjer so bile vsak teden bikoborbe.

A vsi ti vtisi splahnejo spričo spominov na kraljevsko palačo P a l a c i o d e l a M a g d a l e n a, kjer sem bival štirinajst dni. Na treh straneh se zaganjajo valovi neskončnega oceana v majhni, strmi in le z ozkim jezikom s celino zvezani skalnati pol-

otok, kjer je na vrhu grad, nekdanje letovišče španskega kralja. Kraljevski grad je prekrasna, mogočna stavba, ki so jo sezidali v letih 1910 do 1912.

Ko se je kralj odpovedal prestolu, so iz spalnic, salonov, dvoran in soban odstranili le tisto pohištvo, ki je bilo zasebna last kraljevske družine. Vse drugo je ostalo. Ostale so dragocene preproge, z žametom in damastom prevlečeni stoli in zofe, s slonovino vložene mize, velikanske vaze in steklene omare in kristalna ura. Republikanska vlada je skrbno pazila na grad. Le v poletju so za dva meseca odprli grajske prostore, kjer so se tedaj zbrali mednarodni znanstveniki vsega sveta in so imeli svoja zborovanja.

Tri leta je obstajala mednarodna poletna univerza v kraljevskem gradu v Santanderju. Letos bi moralo biti četrto zborovanje, a sredi bojnega meteža je znanstvo utihnilo. Švicarski stratosferni letalec, prof. P i c c a r d, ki so ga bili za julij poklicali v Santander, je moral z mnogimi drugimi profesorji pobegniti v inozemstvo. — Poletna univerza naj bi pospeševala duševno sodelovanje španske in inozemske znanosti in ta smoter je tudi dosegla. Vsako leto naj bi se v kraljevskem santanderskem gradu zbrali najpomembnejši zastopniki kake znanosti, kjer bi kot gostje

španske vlade, rešeni vsakršnih skrbi in dolžnosti, s svojimi španskimi tovariši preresetavali najbolj pereča vprašanja svetovne znanosti.

Kakih 20 do 25 profesorjev in 220 slušateljev, med njimi je bilo 70 članov najrazličnejših narodov, so tvorili veliko, duhovno družino. Skupno so obedovali, stanovali in sprehajali. V gradu in velikem parku, v dvoranah in stanovanjskih sobah, na kopaljšču, tenišču, telovadišču — povsod je klilo ubrano življenje te poletne univerze. Španski profesorji in dijaki (le starejši letniki) so nas očarali s svojo ljubeznivostjo, plemenitostjo, gostoljubnostjo, širokogrudnostjo in nam s tem lajšali skupno delovanje. Navzlic tujemu jeziku — predavali in govorili so le v španščini in francoščini —, je bilo slehernemu gostu ko doma. Bridka je misel na to, kako je v teh mesecih kruto udarila veliko mojih španskih tovarišev znanosti, ki so bili vsi krasni ljudje in ki jih je zdaj že toliko padlo rdečim v roke, ki so jih mučili in postrelili.

Otoka miru ni več, Santander je pozorišče grozotne državljanske vojne. Še stoji ponosni visoki grad ob morju in upati je, da ga bodo beli Baski varovali spričo svojih anarhističnih sodrugov, saj ne bi imela nobena republikanska vlada nikoli toliko denarja, da bi še kdaj postavila tak grad. Če ga bodo beli dobili v roke, tedaj moremo pričakovati, da bo Palacio de la Magdalena spet nekoč

govoru g. dekana podelil svojim župljanom prvič blagoslov z Najsvetejšim. Upamo, da bo gospod župnik med nami zadovoljen — saj smo mu precej pri prihodu obljubili spoštovanje, ljubezen in pokorščino.

V DOBU smo zadnjega oktobra pokopali Jesihar Janeza, posestnika iz Vira. Dočakal je visoko starost 90 let. V župniji Dob je bil pokojni Jesiharjev oče najstarejši. Bil je mlinar. Sicer ni imel svojega mlina, ampak se je preživljal kot mlinarski pomočnik sebe in svojo družino. Sicer skromno, pa pošteno. Zadnja leta so ga preživljali otroci, kateri so ga ljubili tako kot je blagi mož zaslužil. Ker ni mogel delati, je tem pridneje čital. Imel je zdrave oči in brez števila knjig je zadnja leta prebral. Bil je vedno dobre volje; čmernosti, ki je kaj rada tovarišica visoke starosti, pokojni Jesihar ni poznal. Bil je mehkega značaja; težko da bi se bil komu zameril.

Zadnje tedne je začel hirati; brez kake posebne bolezni je legel v posteljo, katere ni več zapustil. Visoka starost mu je pripeljala belo ženo. Naj počiva v miru!

NA VIRU IN KOLIČEVEM zadnje tedne vre kot bi imeli vinograde in samo novo vino. Dobro, da je sv. Martin blizu, da bo

vretja konec! Ako ne, bi se morali zbegati in zmešati še oni, ki se imajo za modre. Razrvanost stvari in razmer, kakoršno opazujejo izven sebe, je točna fotografija onega meglene kaosa, ki vlada v mnogih, tudi krščenih ljudeh, pa čeprav krščanstvo poudarjajo. Odvisni od svojega spreminjajočega se razpoloženja tavajo po brezpotju brez stalne smeri, z negotovim korakom. Zdaj se poženejo za enim mnenjem, zdaj za drugim, kakor nanese slučaj ali osebna korist. Kdor več obljublja, kdor bolj demagoško govori, za njim dere tak človek, ki je brez načel in brez višjih vzorov. Enkrat mu je ena »fronta« edina rešiteljica iz zamotanih razmer, drugi dan se oprijemlje že druge »fronte«. Ljudje, ki mislijo s svojo glavo, jim pravijo »frontarji«. In je čisto zadeto. Pri nas namreč imenujejo »fronto« repo, korenje, peso itd., tedaj pridelke, ki so za krmljenje prašičev, prava mešanica. Najbolj smešno pa pri vsem modrovanju je, kaj bo rešilo človeštvo sodobne razrvanosti in materijalističnega stremjenja to dejstvo, da se ima vsak »frontar« za najbolj modrega. Najbolj zadovoljen je pa gostilničar, kateri z veseljem streže vsem tem modrijanom, ker se pač dobro zaveda, dato njemu koristi, ako se kriza rešuje v njegovi gostilni.

GROBLJE. V nedeljo, dne 15. novembra se vrši v Društveni dvorani v Grobljah misijonska prireditev (petje, igra, skioptično predavanje). Začetek ob pol 4 popoldne. Okoličani (Rodica, Jarše, Domžale, Loka, Mengeš in drugi) vabljeni! Vstop prost. Pobirajo se le prostovoljni prispevki. — Prosvetno društvo pripravlja igro Domen. — Dekliški krožek je priredil v sredo, dne 14. oktobra filmsko predstavo za članice in povabljenke v mali dvorani Društvenega doma. Predvajal se je film »Metropolis«. — Marijin vrtec je gledal in poslušal skioptično predavanje (misijonsko) v nedeljo, dne 25. oktobra. — V torek, dne 27. oktobra se je pripetila v samostanski kovačnici v Grobljah huda nesreča. Misij, brat Dovjak Alojzij je že nekaj dni žagal preko 2 m dolgo in 4—5 cm debelo cev ter koval iz odrezanih kosov razne kovaške izdelke. Cev je našel med starim železjem, ki so ga prejšnji lastniki Grobelj ob koncu vojne kupili od vojaške uprave. Ko je tega dne spet odžagal kos cevi, je naletel na masno, vosku podobno snov, s katero je bila cev zamazana. Hotel je to snov staliti in je položil celo cev na ogenj. Ker se snov ni dosti hitro talila, je nesel cev pred kovačnico, razbelil na koncu železno palico, ter bezal v masno snov v cevi. V tem trenutku se je

to, kar je bil tri leta dolgo: kraj pokojnega, duševnega dela. A če bodo zmagali anarhisti, tedaj se bo grad nemara spremenil v ruševine, kot so slavni toleški Alkazar in toliko veličastnih, dragocenih španskih katedral. (Dr. Tumlriz.)

MUČENIŠKA SMRT KAPUCINOV V KATALONIJI

Izmed verskih redov, ki so najdelj ostali v Španiji in trpeli grozne muke teh turobnih časov, so bili očetje kapucini.

Prvi samostan te slavne, ljudske in človekoljubne družine Frančiškovega reda v Španiji je prestal obstreljevanje in trpinčenje brez primere. To je bil kapucinski samostan Naše ljube Gospe od Ajinde v Barceloni. Že dne 19. julija, ko so se začeli napadi rdečih tolpe, je bil samostan porušen in kar po vrsti so postrelili vse brate in predstojnike.

Sledilo je izropanje samostana Naše ljube Gospe Pompejske: mnogo svetih in dragocenih umetnin je rdeča tolpa uničila ko brezpomembno šaro. Prav tako so razcefrali stare, umetniško vredne knjige, razbili pohištvo in vse, karkoli so našli ondi. Samo poslopje so pustili, ker so ga menili spremeniti v bolnišnico.

Samostan Sarrià pa so spet popolnoma razdejali komunisti iz pokrajine Murcie. Ista kruta usoda je zadela kapucinske samostane Olot, Manresa, Igualada, Arenys de Mar in Borjas

Blancas. Anarhistični železničarji v Taragoniji so ondotni kapucinski samostan razrušili in ga nato zasedli. A ves ta vandalizem ni tako grozoten spričo surovosti in zverinstva, ki so z njimi morili očete kapucine in streljali nanje ko na divjačino.

Vse tiste kapucine, ki so jih dobili komunisti v roke, so odgnali pred komunistični svet, kjer so jih na najokrutnejši način mučili, pa bodi da so bili to bratje ali duhovniki ali le njih prijatelji in somišljeniki.

Prvi kapucin, ki so ga ubili komunisti, je bil pater Oriol v Barceloni, ki je moral pred svojo smrtjo prestati nepopisne muke. Privezali so ga na steber, mu izpulili brado in mu posneli kožo z obraza, da je bila vsa glava ena sama krvaveča, razcefrana rana. A pogumni pater Oriol ni tožil, marveč je še v poslednjih trenutkih zapel »Te Deum«. Kruti barbari so ga nato položili na klado, ga bičali in slednjic ustrelili.

V Manresi so ustrelili gvardijana kapucinov, patra Benita di Santa Colorna.

V Arenysu de Mar so zverinski ubijalci mučili in usmrtili patra Ecehijela di Mataro in fratra Prudenta, ki je bil slep. V Sarriji so umrli slavne mučeniške smrti patri Fermin de la Cot; biviš provincijal in profesor bogoslovja Modesto da Mieras; lektor bogoslovja Vincente da Peralta, dalje priznani pisatelj Rafael da Mataro in Avguštin da Montelar, tajnik provin-

cije in še brat Marcol, dijak in brat Angel da Ferreries.

V Barceloni so bili mučeni in ustreljeni: bratje Mihael da Vianya, Giorgio da Santa Pau, Eloi da Vianya in Ciprijan da Tarrassa.

Toda vrsta mučenicov je daljša in niti ne moremo vseh imen objaviti. Brez dvoma je resnično, da so ubili v Taragoni patra Alfonza Maria da Ager, ki je bil star misijonar sedemdesetih let in v isti provinci so rdeči razbojniki ustrelili tudi brata Felina da Tortosa.

V Igualadi so zaprli šest klerikov-kapucinov. Enega izmed njih so izpustili po posredovanju argentinskega konzulata, a o ostalih ni nobenega glasu. Vemo le to, da so bili zaprti na jetniški ladji »Urugvaj«. Mogoče so še med ujetniki, kakor je med njimi tudi še pater Armengol da Sarria, taragonski gvardijan.

Nekaj kapucinskih klerikov se je rešilo s tem, da so pobegnili v Francijo ali Italijo, vsi drugi, ki so še ostali živi, se preživljajo z raznimi poklici in so v večni nevarnosti, da jih rdeči zalotijo in postrelijo.

Da so se rdeče tolpe spravile tudi na ta red, ki je bil povsod po Španiji vobče priljubljen, saj je toliko storil za revno ljudstvo in mu pomagal v bedi in bolezni, je dokaz, kako je vsa ta tolpa zaslepljena in prežeta s sovraštvom do vsega, kar je verskega in kar nosi redovniško ali duhovsko oblačilo. (L' Osservatore Romano.)

snov v cevi vžgala in je cev eksplodirala s silnim pokom. Na enem koncu je cev razneslo in brata Dovjaka so kosi železa hudo poškodovali pod vratom, na rokah, na trebuhu ter mu skoraj odsekali desno nogo nad gležnjem. Bratu Goršek, ki je ravno odhajal od kovačnice in je bil le kake 4 m oddaljen od cevi, se ni nič pripetilo. Telefonično je bil poklican zdravnik dr. Kremžar iz Domžal ter naprošen g. Senica iz Domžal, da bi bil pripravljen z avtom, ako bi bilo treba peljati v Ljubljano. Preden je prišel zdravnik, je brat Dovjak prejel na kraju nesreče zakramente za umirajočce. Zdravnik mu je nato za silo obvezal rane, g. Joško Senica je pa že prihitel z avtom ter ga odpeljal v bolnico v Ljubljano, kjer so mu takoj nudili vso zdravniško pomoč. Br. Dovjaku se rane lepo celijo in je upanje, da se bo zarasla tudi presekana kost desne noge. Priporočamo ga v molitev.

Kaj vse Slovenci nismo

(Prosto po »Katoliškem tjedniku«.)

Turki nismo. Samo Turki so tako nazadnjaški, da prepovedujejo učiteljem in profesorjem mazanje lic, barvanje ustnic in manikiranje nohtov — in to po strogih predpisih: prvi kršitvi sledi opomin, drugi premestitev v »rovatarske Atene«, tretji kršitvi pa odpust iz službe. Vsi protesti nič ne pomagajo. Ta trmoglavci Kemal se je zagrizel in ne popusti več. Prav nič ga ne boli srce, ko mlade profesorice jecljajo skozi solze, kako so zapostavljene v primeri s svojimi zapadnimi tovarišicami. Res, Azija je bila proti ženam vedno trdosrčna.

Toda naj poskusi kdo pri nas kaj takega! Prosvetni minister, ki bi izdal tako naredbo, zleti drugi dan s svojega stolčka. Pri nas je prva pedagoška krepost, da je učiteljica namazana kakor šolska tabla, ki jo pobrišeš z mokro gobo. Gimnazijke in učiteljske se ne smejo mazati, toda učiteljice — o, brez nadaljnega! Saj so vendar kolikor toliko boljše in mnogo bolj približane »konkretnemu življenjskemu vzgojnemu idealu«!

Tudi pri nas bi utegnili priti do Kemalovih protikozmetičnih reform, če bi povsod prišli klerikalci in puritanci do oblasti. Zato so učiteljice pri vsakih volitvah agitirale proti njim. Včasih uradno, danes pa iz »lastnega prepričanja«.

Tudi Kitajci nismo, kje neki! Če stopi na Kitajskem dekoltirana žena na ulico, planejo policisti nad njo kot nad divjo zver, jo odpeljejo v zapor

Kar je za podjetnika kapital, to je za delavca dobra organizacija! Brez kapitala ne more podjetnik nič, delavec brez organizacije je brez moči!
Zato vstopi v ZZD!

Katoliška akcija za fante

v nedeljo, dne 29. nov. v Grobljah

Fantje! Že več mesecev je preteklo, kar smo se zadnjič zbrali v Društvenem domu v Grobljah! Rekli smo, da se spet zberemo, ko bodo potrjena nova pravila slovenske Katoliške akcije. Meseca oktobra sta oba slovenska škofa napovedana pravila potrdila. S tem stopamo v novo dobo slovenskega katoliškega pokreta! Fantje

bomo v tem pokretu v prvih vrstah! V nedeljo, dne 29. novembra se zato spet zberemo v Društvenem domu v Grobljah! Začetek po službi božji, ki je ob pol devetih in konča ob pol 10. Pridite polnoštevilno! — Izkaznice (vstopnice) dobite pri svojih gospodih duhovnikih. — Na svidenje! Bog živi!

in — o sramota! — potem jih ji odštejejo pet in dvajset!

Pri nas — ej, pri nas! Kolikor bolj se je žena razgalila, toliko globlje se ji vse klanja. Takoj postane »odlična dama«. Ko pogledaš na koncertu ali v gledališču takole z dijaškega stojišča, boš strmel nad damami pred seboj: vse do pasu ne vidiš na njih niti ene krpe blaga!

Hvala Bogu, tudi **Japonci nismo.** Pri njih, to se vidi na prvi pogled, vlada sirova soldateska, brez vsakega smisla za estetiko, poezijo, ljubezen in kar je podobnih stvari. Prosim vas, tam uničujejo filme, če se v njih zvezdniki in zvezdnice poljubljajo! In knjige, v katerih je le nekoliko nuditete ali vesele pornografije, take knjige enostavno sežgo, vam pravim, sežgo na grmadi! To je nekaj neverjetnega! Pri njih mora biti vse kakor v katekizmu. Prava cenzorska diktatura!

Toda nič strahu! Še smo mi tukaj, še stojijo borci na braniku zapadne kulture! Pri nas sploh ne gledamo filmov, ki niso prepovedani mladini pod 16. leti. Tudi roman ni kaj prida, če ni na indeksu in če ga farji niso razglasili za ogabnega in nemoralnega. Tudi časopisi ne morejo izhajati brez novic, ki poganjajo sramežljivim ženskam kri v lica. Ali bi bila »Jutro« in »Narod« tako priljubljena brez svojih podlistkov, brez družinskih tragedij in podobnega blaga?!

SV. STANISLAV KOSTKA

Ta mesec praznuje sv. Cerkev god vseh svetnikov. Iz množice svetih in izvoljenih si bomo ta mesec ogledali svetega mladeniča Stanislava. Zanj velja svetopisemska beseda: »Zgodaj je končal, pa je izpolnil veliko let, zakaj njegova duša je Bogu dopadla, zato je hitel, da ga vzame izmed hudobij.«

Veliko lepega bi vam lahko povedal o tem mladostnem svetniku poljske matere. Govoril vam bi lahko o njegovih ljubezni do sv. čistosti — no-

bene nedostojne besede ni moglo prenesti njegovo uho, — povedal vam bi lahko besedo o njegovi ljubezni do sv. Rešnjega Telesa, lahko bi vam popisoval njegovo potrpežljivost. Izbral sem si pa iz bogastva njegovih kreposti tisto, ki se mi dozdeva na njem najlepša in to je njegova otroška ljubezen in vdanost do Marije. O Mariji, svoji nebeški Materi se je najraje pogovarjal. Molitve v čast Matere božje so mu bile najbolj ljube in drage. Še na smrtni postelji je molil sv. rožni venec. Ko so mu nekateri njegovi prijatelji svetovali, naj z njim preneha, ker mu molitev v boleznih gotovo dela težave, je poln svetega ognja dejal: »To je vendar molitev moje nebeške Matere!« Še popolnoma zdrav in trden je govoril patru Emanuelu: »O, moj oče, kakšno veselje je moralo biti v nebesih takrat, ko je Mati Najvišjega tja prišla! Če ta praznik tudi v nebesih praznujejo kakor ga na zemlji, potem upam, da ga bom letos že tudi jaz v nebesih praznoval.« Zgodilo se je tako. Dne 10. avgusta ga je napadla lahka mrzlica. Nihče ni mislil, da bi iz te bolezni mogla priti smrt. A vendar je prišla. Ko so prvi žarki jutranje zarje naznanjali praznik Velikega Šmarna l. 1568., takrat je ugašalo mlado življenje komaj osemnajstletnega Stanislava. Odhajal je k svoji nebeški Materi... Striček.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Sutna št. 22 - v lastni hiši)

Novo vloge, prosto plačljive, obrestuje po 3%, vezane po dogovoru.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.



OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.



V SPOMIN

Ko so jo prinesli k sv. krstu, sta botra dejala, da naj bi bila Anica. Pri tem je ostalo. Anica je rastle in se razvijala kakor drugi otroci. Z leti je prišla v šolo. Takrat jo je spoznal tudi striček.

V šoli pa je bila vedno nekam zamišljena. Kratkih besedi in kratkih odgovorov. Vesele pa ne tako kakor drugi otroci. Striček je to zamišljenost in otožnost opravičeval s tem, ker je Anica že zgodaj izgubila svoje starše. Očeta še poznala ni, matere se je pač vsaj tako malo megleno spominjala. Kakor v megli je stala njena podoba pred njo.

Z leti je postajala vedno močnejša in krepkejša. In ker je imela nekaj dote, so se zanjo zanimali mnogi ljudje. Zadaž za njo, za njenim hrbtom in brez njene vednosti so ji stare mamice — no pa tudi drugi odločevali njeno življenjsko pot. Še stričku so namigavali: »Daj, vprašaj jo, kaj misli. Tebi bo že povedala.«

Veste, radovednost je res nekaj strašnega...

Anica pa tudi stričku ni hotela razodeti svojih načrtov. To je seveda ljudsko radovednost še bolj dražilo: Kam bo šla s svojim denarjem, kam bi bilo dobro, da bi ga dala, komu bi lahko z njim pomagala. O, kako znajo nekateri gospodariti s tujim denarjem, kako dobro deliti, kako druge osrečevati!

Nekega dne je striček dobil pismo, kjer so stale pisane te-le kratke besede: »Moja pot gre za Francko. Vaša Anica.«

Kratko kakor v brzoglavju. In pa skrivnostno. Striček je razumel vseeno.

Ljudje pa so sodili in obsojali...

»Tako mlada, pa še kar čedna in bogata! Pa gre in bo stregla bolnikom. Prijetno življenje bi lahko imela, pa sili v težave!«

Striček jo je obiskal pozneje tam v hiši, kamor so jo poslali njeni predstojniki. Ali to ni bila več Anica iz šolskih klopi: tiha, molčeča, sama vase pogreznjena... Na ustnih smehljaj zadovoljnosti, v očeh odsev sreče, v vsem obnašanju tisto tiho in plemenito veselje, ki je nam, med svetom živim dušam, po večini neznano. Mirno, tiho in skrito je sestra Celina nabirala tisto bogastvo in tiste skrite bisere, ki je edino v stanu odpirati vrata nebeška. Saj veste, da se temu bogastvu in tem biseram pravi dobra dela.

Leta so šla svojo pot. Nekega dne je striček pregledoval in prebiral došlo pošto.

Vmes je bilo pismo, ki so ga napisali sorodniki sestre Celine.

»Sporočamo Vam, da smo te dni pokopali Vašo nekdanjo učenko, našo ljubljeno Anico, sedaj sestro Celino. Hudo nam je po njej in ne moremo se potolažiti, ne moremo si misliti, da tega blagega otroka ni več med živimi. Molite zanjo tudi Vi! Lepo Vas za to prosimo.«

Molite zanjo! Le čemu? Saj je dosegla, kar je želela. In vendar je striček molil zanjo. Če ne potrebuje ona, pa tembolj potrebujejo naših molitev drugi.

Gospodar naših molitev je pa Bog. On že ve, kaj bo naredil z njimi...

LJUBEZEN DO MARIJE

Na prejšnji strani je pisano o otroški ljubezni, ki jo je imel mladi sveti Stanislav do svoje in do naše nebeške Matere Marije.

Ali je tudi naša ljubezen do Boga, do Marije in do vsega, kar je nebeškega, tudi otroška. Pazite na besedo: Otroška — ne pa otročja! Striček se boji, da ni vselej tako. Mi v svoji ljubezni do Boga in do Marije iščemo le preradi samo svojih koristi. Če je Bog z nami dober, če se nam tako godi, kakor mi sami hočemo, potem ga morebiti še ljubimo in ljubimo tudi božjo Mater Marijo. Kakor hitro pa začne Bog našo ljubezen malo preizkušati: če nas obišče z boleznijo, če pride v našo hišo nesreča, pa že godrnjamo in mrmramo zoper Boga, pa že Marija ni več naša Mati! Naša ljubezen se pričinja krhati in bo morebiti popolnoma odpovedala. Seveda, da se to ne bo zgodilo takoj danes ali jutri, pač pa lahko v teku nekaterih let.

Če ura zastaja, jo skušamo uravnati. Če se stroj pokvari, ga damo popraviti. Če nas obišče bolezen, pokličemo zdravnika. In prav ravnamo. Nobeden nas ne bo zato obsojal, da smo nespametni. Striček želi, da tudi njegovi nečaki včasih malo pogledajo, kako je pri njih samih z ljubeznijo do Boga in do Marije.

Dež gre, ko bi radi imeli solnce; bolni so, ko bi bili radi zdravi, pa je obraz čmeren, pa se že pritožujejo nad Bogom, pa jim že sili na jezik zabavljiva beseda zoper Marijo. Krava se na paši prav ne obrača, pa že nekateri hite celo k Italijanom na posodo po tisto znano psovko zoper Mater božjo...

Ali ni žalostno? Da, še pisati je žalostno o tem, kaj pa šele poslušati!

Uravnajmo tudi mi svojo ljubezen do Marije. Posebno sedaj, ko smo se pri sv. Stanislavu naučili prave ljubezni do Marije. In ker se bližamo tudi enemu najlepših Marijinih praznikov. Saj veste, kateremu...

SV. STANISLAVU

»Oj, zbogom zemlja, bridkega spomina!
In zbogom Poljska, — moja domovina!«
Poslednji svoj pošilja ti pozdrav
tvoj verni sin, tvoj blagi Stanislav.
Potekle že so dobe mu človeške
pozdravlja že ga zarje svit nebeške.

»Pozdravljena Ti, Mati in Kraljica,
pozdravljena, prejasna Vladarica!
Kako moj duh je vedno bil željan,
da s Tabo gleda Tvoj nebeški dan,
da z angeli zapoje pesem sveto,
in da proslavlja Te, v nebesa vzeto!«

Končal si zgodaj, Stanislav. — Pozdravljen!
Tu v malem zvest — visoko si postavljen:
V nebeških dvorih zdaj in vekomaj
ljubezni božje boš užival raj.
Pri Materi ljubezni in miline
slovanske se spominjal boš mladine.

STRIČKOVA POŠTA

Ugankarjem vsem: Vidite, sedaj vas je pa že čedno številce Tako je prav. Kar kmalu se lotite novembrove uganke. Čim preje, tem bolje. Kdor čaka do zadnjega dne, lahko pride prepozno. G. Zreb se je obrnil proti Moravčam, še malo, pa bo pogledal tudi tja. Rešitev ugank pa lahko pošiljate kar na dopisnicah.

Pirc T., Podrečje: Če boš res vedno dober fantek, si tem potom sprejet med moje nečake. Kar kmalu se spet oglasi.

Jamšek J., Svine: Tako je! Težka uganka ni. Začeti je treba in vztrajati.

Štrukelj Iv., Peče: Ti si pa imenitna, ti! Imaš kar svojega pisarja! Veš, striček vse ve.

Šorn Kr., Vir: Vidiš, da me je tvoje pismo srečno našlo. Ker je bil striček ravno dobre volje, ni pustil tvojega pisma v košu. Za srečno žrebanje si pa gotovo premalo molila. Le še piši, pa še kaj več! Veliko sreče in vsem najlepše pozdrave pošilja stric Podgorski.

UGANKE

Nagrobni križ

a

a a a

a a a

a a c c c d d d

d e e e e e e

e g i i i i i

j j j

k k k

k k k k k l l

l l l l l

m n n n n

o o o o o

o o p p p r s

s s s s t u v v ž

Besede naj pomenijo: soglasnik, sveto-pisemska oseba, žuželka, mladinski pisatelj, grad blizu Kamnika, državni uslužbenec, žensko ime, začetek rastline, župnija na Gorenjskem, hodi v šolo, krasi sobo, del pluga, vidiš na oltarju, drugo ime za nihalo pri uri.

Tam, kjer so črke debelo natisnjene, moraš brati željo sv. Cerkev, namenjeno vernim mrtvim. Pravilno rešene uganke pošljite do 30. nov. na naslov vašega strička.

REŠITEV UGANKE

v 10. šte. »Našega Lista«

Komar, gliva, pesek, sliva, vojna, progga, lonec, kosec, pokoj, brada, kunec, greda, dedek, preča, jelen, bajka, plača.

Po sredi dobljene črke dajo ime:

MISLJONSKA NEDELJA.

Pravilno so rešili: Aleš Ciril, Krtina; Cerar Ivanka, Moravče; Hribar Ivana, Koseze; Jamšek Jože, Svine; Majdič Neli, Vir; Pirc Tonček, Podrečje; Rosalnik Mihaela, Jernej in Hinko, Šinkov turen; Svobljak Marijan in Matko, Dob; Šorn Kristina, Vir; Štrukelj Ivanka, Peče; Vavpetič Franc, Tuniče.

Zreb je to pot pogledal v Krtino in je določil nagrado dečku, ki se piše Aleš Ciril.

BORITI SE HOČEMO!

BACIL IN ČLOVEŠKA DRUŽBA

Kuga ubogih

Klicali so me sredi noči k bolniku, ki je pljuval kri. Bil je delavec s številno družino. Prišel sem v stanovanje mračne predmestne hiše. Soba neurejena, umazana, nastavljena z napol razbitim pohištvom. V postelji oče, delavec, bolan, pri njegovih nogah dva mala otroka. Zraven na postelji matere, ki me čaka v smrtnem strahu, še dva otroka, zadnji, največji na klopi poleg železne peči. Vse je bilo tako nepozabno žalostno in strašno. Kaj čuda, da so danes, tri leta po smrti očeta, trije otroci mrtvi. »Pestis pauperum«, »kuga ubogih« so jetiko imenovali.

Ali mora biti tako? Ne... Eden mojih bolnikov je bil več let bolan za težko, odprto jetiko pljuč. Stanoval je z ženo in z dvema otrokoma v edinem prostoru, ki je obenem služil za kuhinjo. Vedno je vladala v tej sobi vzorna čistoča. Postelja bolnika je stala v enem, postelje matere in otrok v drugem kotu. Mož je že dolgo v grobu. Družina je ostala zdrava. Ni treba, da je revščina vedno skupaj z nesnago, čeprav razumemo, da je ubogi delavski ženi, ki je izmučena od dela v tovarni, težje držati stanovanje v redu, kot meščanki, ki gleda, ali ni služkinja še kje pozabila zrnice prahu. Toda smisel za red in čistočo je v prvi vrsti stvar vzgoje.

Jetika je stanovanjska bolezen, je rekel R. Koch. Ljubljanski protitu-

berkulozni dispanzer* je objavil sushoparne številke, ki so vendar zelo zgovorne. Od 105 bolnikov z odprto tuberkulozo pljuč je 12 takih, ki nimajo niti svoje postelje, 25 jih spi v isti sobi skupaj s še eno osebo, 24 z dvema, 22 s tremi, 12 s štirimi in 6 bolnikov z več kot 4 zdravimi. Kakšna nevarnost okuženja!

Ali imajo torej prav oni, ki trdijo, da je vsaka druga borba proti jetiki nesmiselna, dokler ne moremo dati vsakemu človeku dostojno stanovanje? Gotovo je, da bi bilo jetike najbrže kmalu precej manj, toda borba bi tudi potem bila še vedno potrebna. Čepulić je objavil v nekem članku presenetljiva odkritja med svojimi bolniki v Zagrebu. Videl je namreč, da je bilo v nekaterih hišah imovitejših bolnikov, ki so stanovali v pro-

* Dispanzer je francoska beseda, ki pomeni nekako razdelilnico, ker so v prvih dispanzerjih pač samo razdeljevali razne podporne. Danes vrši dispanzer čisto drugačne naloge, beseda pa je ostala in se polagoma udomačila tudi med ljudstvom.

Opeko, zidno in strešno, po dnevnih cenah ali v zameno za drva, dobite na

OPEKARNI
Pavlin in Šraj
RADOMLJE

Zima prihaja!

Oskrbite se z novo obleko, ki jo izberete v veliki zalogi manufakture, v trgovini

Jos. Senica,
Domžale
podr. Moste,
Moravče, Sneberje

stornih stanovanjih in celo v lastnih hišah, število okuženih otrok večje, kot v barakah najsiromašnejših. Zakaj? Mati trgovka ne more ostati sama v svoji sobi. Otroke hoče imeti okrog sebe. Poljubljeni jih mora vsakokrat, kadar jih vidi. Otroci iz barak pa so cel dan zunaj, v dvomljivi družbi morda, toda ne v bližini bolnega očeta in nihče jih ne poljublja.

Dajmo vsakemu jetičnemu posebno sobo, prav gotovo pa posebno posteljo, preskrbimo delavcem dostojna, zračna stanovanja! To je ena prvih zahtev v borbi proti tuberkulozi. Nič manj važna pa ni zahteva: učimo že otroke čistosti. Pustimo zrak in sonce v vsako sobo, kjer je to mogoče. Preprečiti je bolje kot lečiti!

(Dr. Rob. Neubauer, TBC Jetika, str. 68.)

Kakor vedno, tako

tudi sedaj vse kar

rabite za zimo, kakor obleke, plašče, nepremočljive „HUBERTUSE“, toplo moško perilo, nogavice, rokavice, kravate, klobuke in kape najlažje izberete in najceneje kupite pri

Franjo Flerin

klobučarstvo in zaloga

TIVAR OBLEK

DOMŽALE

Pozor! Moške hlače že od 40.— Din naprej

Ako potrebujete

DOBRE PEČI

in štedilnike

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENGŠU**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.